

KESKUSTA, JONNE TEKEE MIELI JÄÄDÄ

HELSINGIN JALANKULKIJAT RY:N
KÄVELYKESKUSTAVISIO 2027 & 2035

JALANKULKIJAT

Kävelysymposium 10.12.2024
Hanna Hannus, puheenjohtaja
Helsingin jalankulkijat ry

Helsingin jalankulkijat ry. on vuonna 2023 perustettu yhdistys, joka edistää jalankulkua liikkumismuotona sekä toimii jalankulkijoiden edunvalvojana Helsingissä.

JALANKULKIJAT

- Perustamiskokous elokuussa 2023.
- Yhdistys sai alkunsa tarpeesta vahvistaa jalankulkijoiden äänen kuulumista päätöksenteossa ja yhteiskunnassa.
- Toimintamuotoina mm. kaavakomentointi, lausunnot ja aloitteet sekä tapahtumat.
- Verkkosivuiltamme (jalankulkijat.fi) löytyvät tavoitteemme.
- Kävelykeskustavision laatimiseen osallistui laaja joukko jäseniämme.

JALANKULKIJAT

Helsinkiin tarvitaan viihtyisä,
houkutteleva ja laaja
kävelykeskusta.

Tässä esityksessä kerromme,
miksi ja miten.

JALANKULKIJAT

“Hyvä kaupunki on kuin hyvät juhlat – ihmiset jäävät sinne pidemmäksi aikaa kuin oikeastaan olisi tarpeen, koska he nauttivat siellä olostasi.”

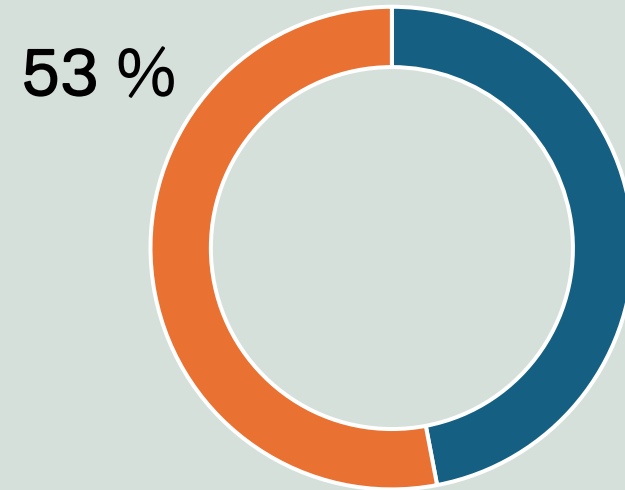
Jan Gehl, tanskalainen arkkitehti ja kaupunkisuunnittelun innoittaja

JALANKULKIJAT

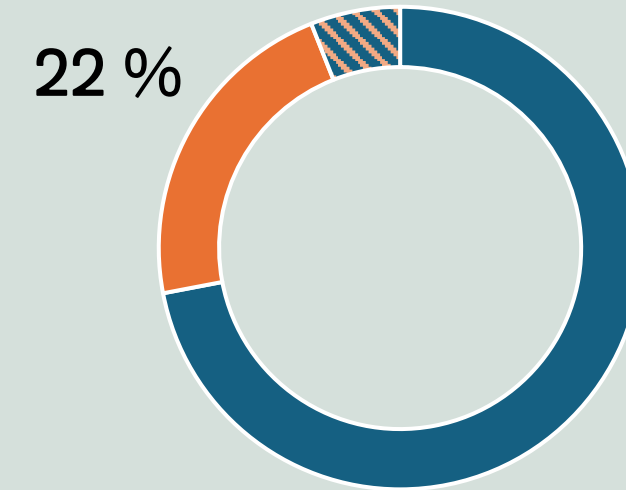
Miten Helsingissä liikutaan nyt?
Entä miten katutilaa käytetään?

JALANKULKIJAT

Helsingin kantakaupungissa matkoista tehdään kävellen yli puolet (53 %).

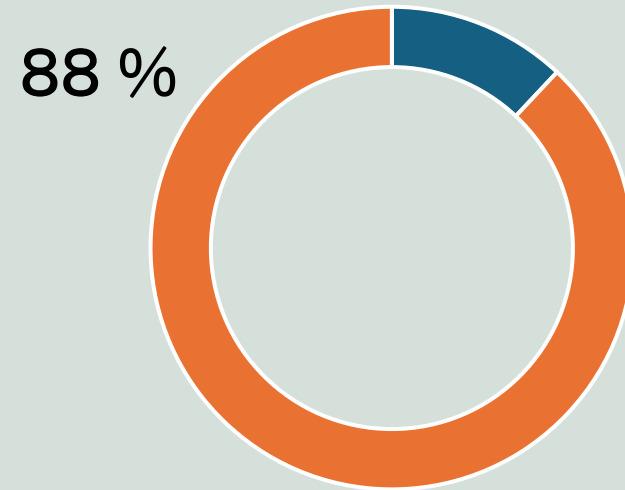
([Helsinkiäisten liikkumistottumukset](#), Helsingin kaupunki 2023)

Jalankulkuun käytetään kantakaupungissa katutilasta noin neljännes (22 %, ja 28 % jos mukaan lasketaan yhdistetyt jalankulun ja pyöräilyn väylät).

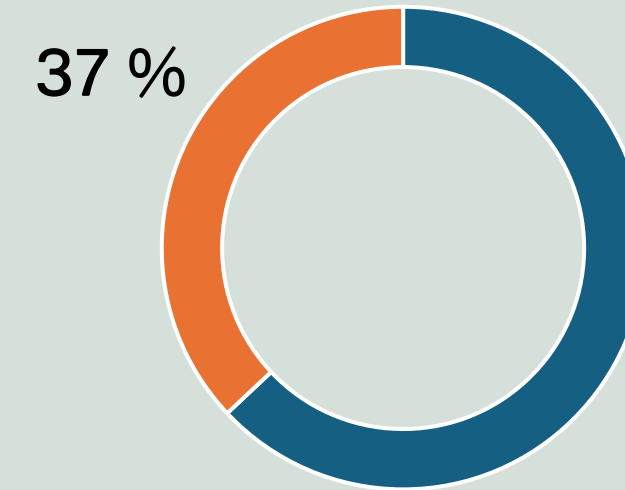
([Koponen & Hildén 2023](#))

JALANKULKIJAT

Helsingin kantakaupungissa kävelen (53 %), pyörällä (10 %) ja joukkoliikenteellä (25 %) tehtyjen matkojen osuus on yhteensä 88 %.

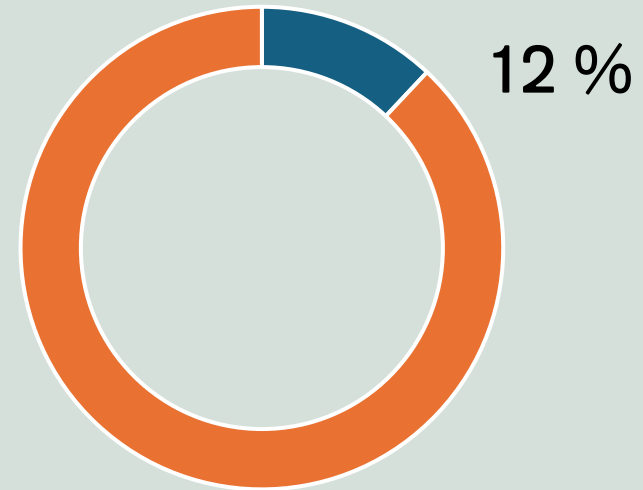
([Helsinkiiläisten liikkumistottumukset, Helsingin kaupunki 2023](#))

Helsingin kantakaupungissa katutilasta arviolta reilu kolmasosa (37 %) on varattu jalankulkuun, pyöräilyyn ja joukkoliikenteeseen - yhteensä.

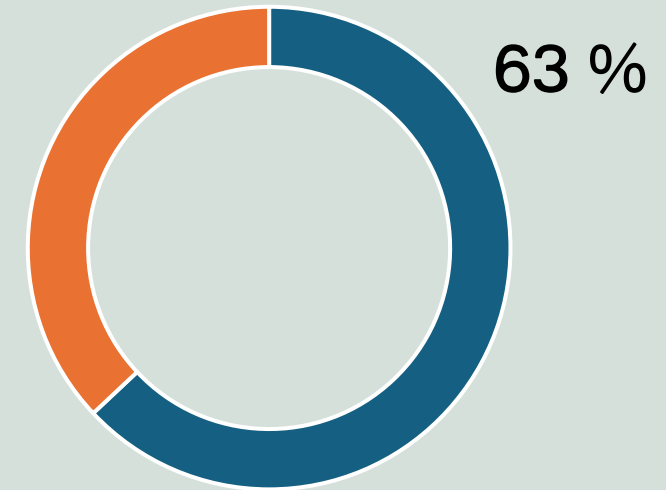
([Koponen & Hildén 2023](#))

JALANKULKIJAT

Vertailun vuoksi Helsingin kantakaupungissa 12 % matkoista tehdään henkilöautolla kuljettajana tai kyydissä tai taksilla.

([Helsinkiäisten liikkumistottumukset](#), Helsingin kaupunki 2023)

Helsingin kantakaupungissa katutilasta yli 60 % on varattu autoliikenteelle.

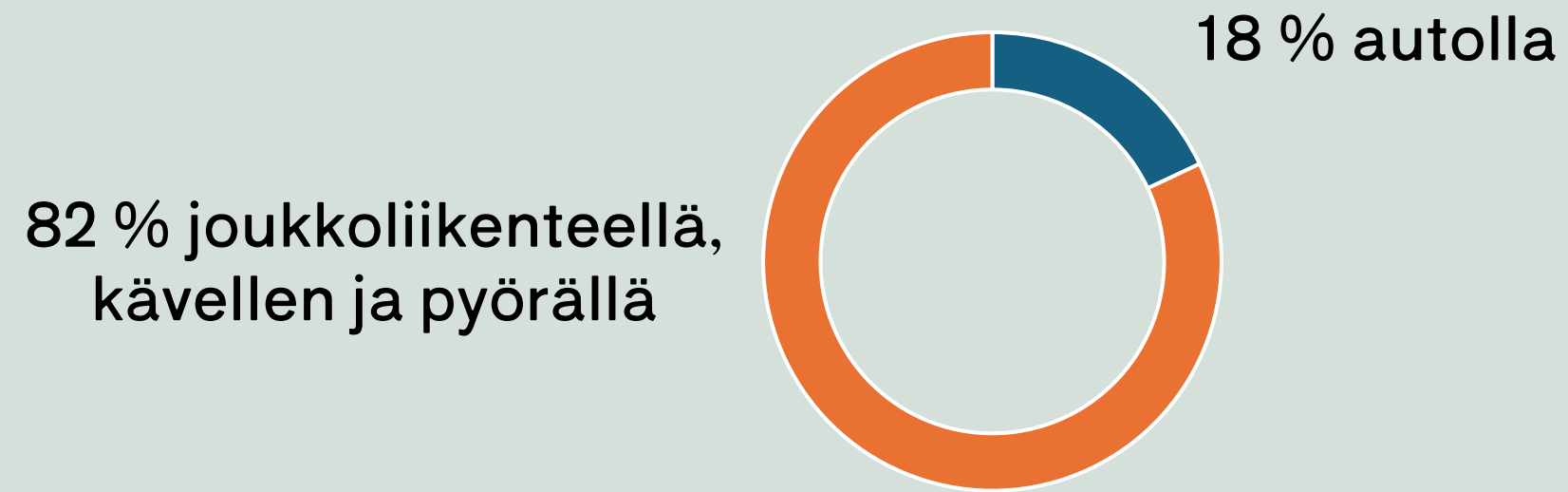
([Koponen & Hildén 2023](#))

JALANKULKIJAT

Entä miten raha saapuu
keskustaan?

JALANKULKIJAT

Kun tarkasteltiin edellisen asiointikerran kokonaiskulutuksen jakautumista eri kulkumuodoille, yhteensä 71 % edellisen asiointikerran kokonaiskulutuksesta (n. 173 000 euroa) liikkui keskustaan joukkoliikenteellä. Autolla liikkui 18 %, kävellen 8 % ja pyörällä 3 % kulutuksesta.

([Helsingin keskustan asiointiselvitys, 2019](#))

JALANKULKIJAT

Minkälaisen muutoksen
haluamme nähdä?

JALANKULKIJAT

Vision lähtökohtana on kaupungin ydinkeskusta, jossa tekee mieli viettää aikaa, pysähtyä ja oleilla – ja jonne tekee mieli jäädä asian hoitamisen jälkeenkin.

Esteettömyys, yhdenvertaisuus ja kaupunkilaisten moninaisuuden huomiointi. Keskusta, jonne tekee mieli saapua myös rollaattorilla, pyörätuolilla tai pienten lasten kanssa.

Keskusta, joka on turvallinen ja tervetulleeksi toivottava liikkumispaikka myös lapsille. Keskusta, jossa ilmansaasteet ja melu vähenevät. Kaupunki, jossa kävely on niin mukavaa, että sitä tulee tehneeksi kuin huomaamattaan – saaden kaikki hyvät terveysvaikutukset.

Keskusta, jossa kivijalkaliikkeet, terassit ja tapahtumat saavat levittäytyä katutilaan.

Keskusta, joka on viihtyisä, kaunis ja vihreä. Penkit, puistot ja leikkipaikat ovat tärkeä osa viihtyisyyttä, ja puut ovat olennaisia myös kuumina kesäpäivinä tarjoamalla varjoa.

Keskusta, joka osoittaa Helsingin olevan sitoutunut hiilineutraaliuteen. Liikenteen päästöt ovat laskeneet muita päästöjä hitaammin. Nykyisen [arvion](#) mukaan vuonna 2025 tieliikenne tulee tuottamaan suurimman osan päästöistä Helsingissä.

Keskusta, jota suunnitellaan ennen kaikkea kaupunkilaisten arki edellä. Silloin turistitkin viihtyvät.

Miten sinne päästään?

JALANKULKIJAT

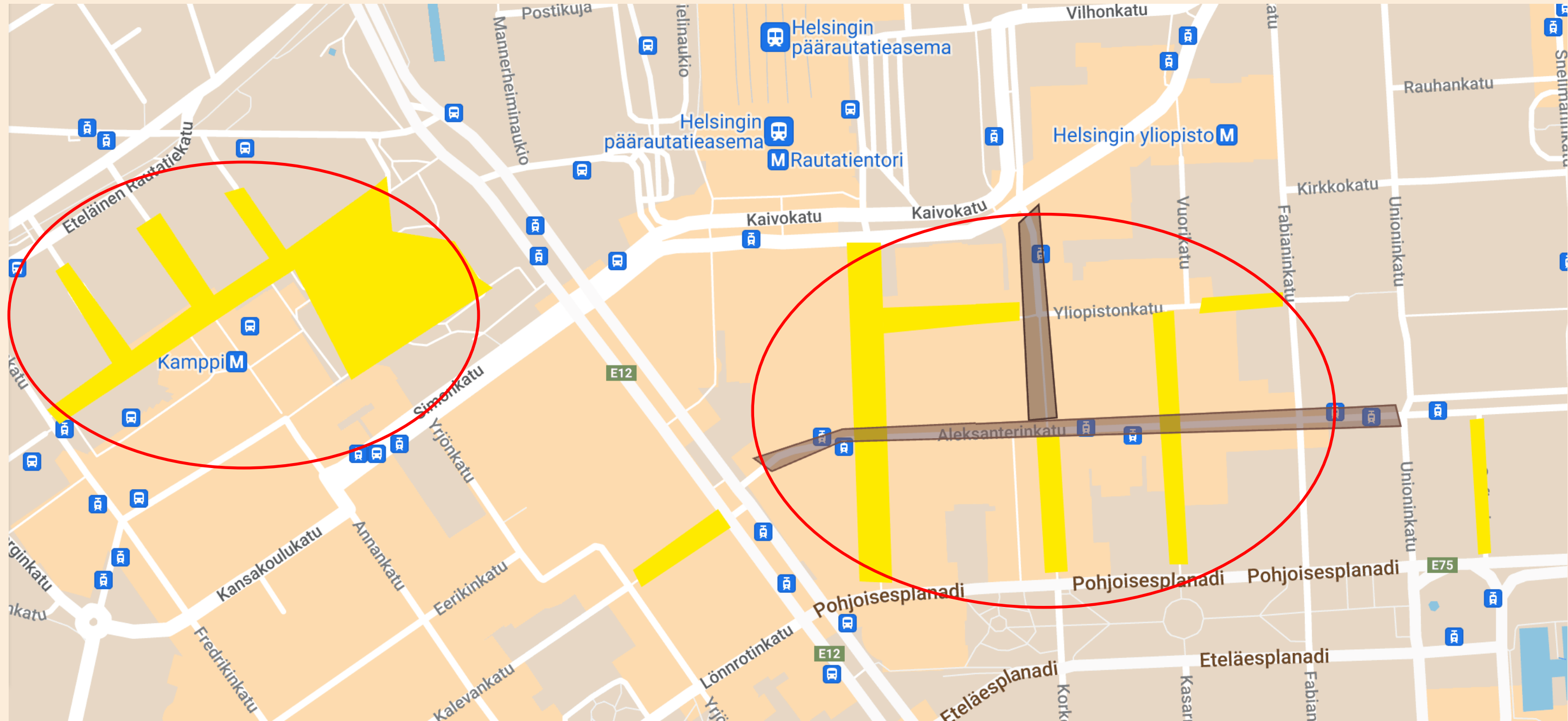
Ensimmäinen osa: visio 2027

JALANKULKIJAT

Nykytila

Helsingin nykyiset kävelykadut sijoittuvat pääosin Aleksanterinkadun ja Kampin ympäristöön

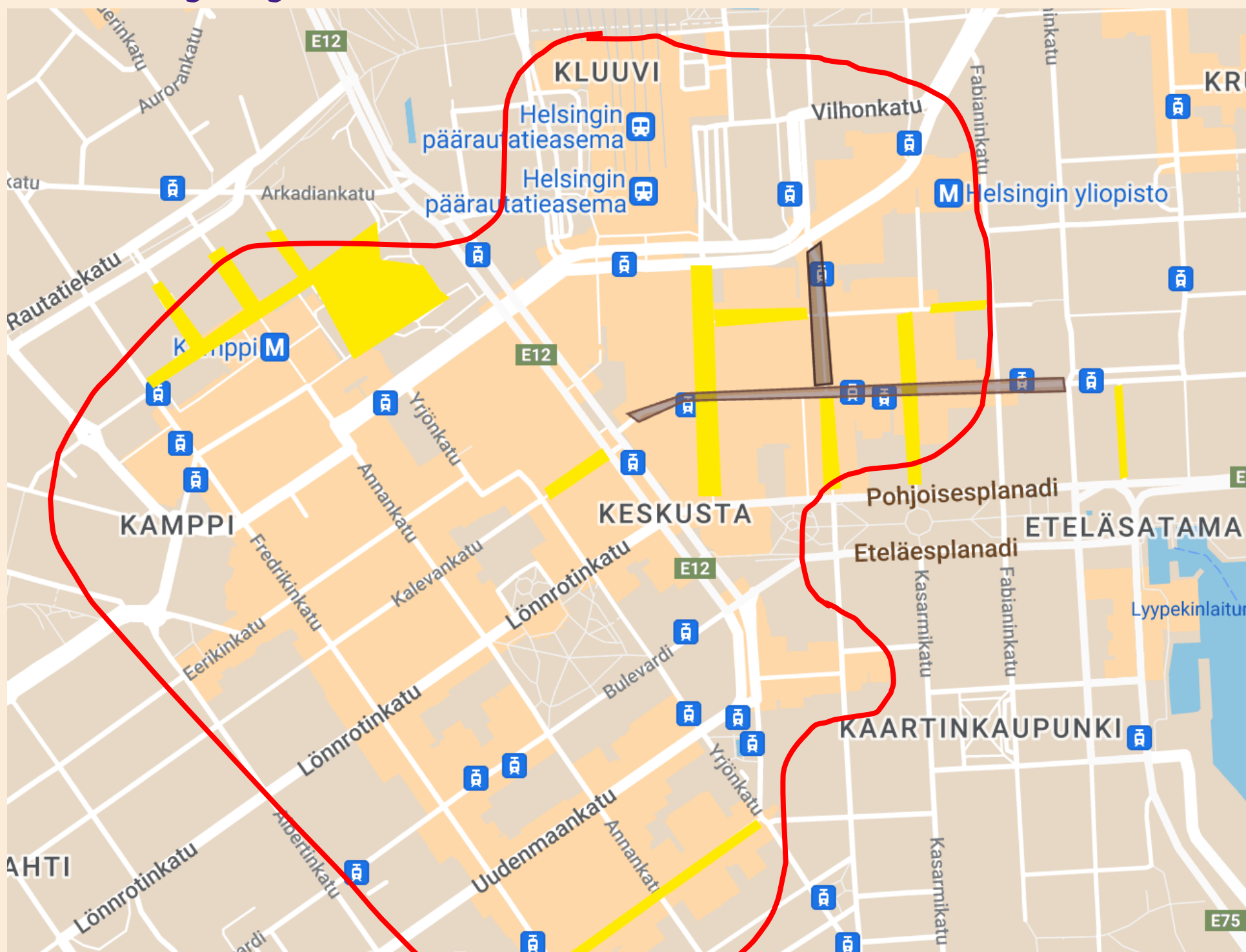
keltainen = kävelykatu (kävely ja pyöräily sovittaen nopeus jalankulkuun)
ruskea = joukkoliikennekatu (jalankulku, pyöräily & joukkoliikenne)

Havainto: Google tietää jo,
missä on kiinnostavaa
kaupunkia. Aloitetaan katujen
parantelu sieltä.

JALANKULKIJAT

Nykytila

Googlen kartoissa oranssit alueet ovat "areas of interest" - kiinnostavia ja suosittuja kortteleita, joissa jo nyt kävellään, syödään ravintoloissa ja käydään ostoksilla paljon.

Ominaisuutta kannattaa tarkastella toki kriittisesti, sillä algoritmi ei ole läpinäkyvä.

Tässä tapauksessa oranssin alue menee yhteen arkikokemukseen kanssa: Kaivokadun-Espan ympäristön ohella vilkkaasti käveltyjä, kivijalkaliikkeiden reunustamia katuja löytyy erityisesti Fredrikinkadun ja Mannerheimintien väliseltä alueelta Kampin suunnassa.

JALANKULKIJAT

Uusi, viihtyisämpi keskusta,
jonne tekee mieli jäädä
rakentuu luontevasti olemassa
olevien kävelykatujen jatkoksi.

Se rakentuu luontevasti alueille,
joissa jo nyt kävellään, syödään
ravintoloissa ja käydään
ostoksilla paljon.

JALANKULKIJAT

Visio 2027

Keltainen = olemassa oleva kävelykatu

Ruskea = olemassa oleva joukkoliikennekatu

Oranssi = uusi kävelykatu

Sininen = uusi joukkoliikennekatu

Violetti = uusi pihakatu

Kirkkaanpunainen = bussien uusi reitti

Turkoosi = jalkakäytävien levennys (Mannerheimintie)

Vihreä = uusi puisto / viheralue / leikkipuisto

Visio 2027:n muutokset: 1/2

Visio 2027:n on otettu mukaan Kaivokadun muuttaminen joukkoliikennekaduksi, jota kaupunkiympäristölautakunta käsittelee syksyllä 2024. Kaivokadun ympäristö on jo nykyisellään **Suomen vilkkain jalankulkualue**. Esteettömyyden ja talvikunnossapidon parantamiseksi Rautatieaseman edustan kaduille lisätään katulämmitys.

Kävelykeskusta laajenee Yrjön-, Kalevan-, Annan- ja Eerikinkatujen alueelle oheisen kartan mukaisesti. Näillä katuosuuksilla on jo nyt paljon ravintoloita, terasseja ja kivijalkaliikkeitä.

Pohjois-Esplanadi muutetaan kokonaan kävelykaduksi. Muutos yhdistää Esplanadin puiston katkotta Rautatieaseman ympäristön kävelykeskustaan.

Mikonkadun muutos kävelykaduksi Vilhonkadun ja Kaisaniemenkadun välillä mahdollistaa **uuden puistoalueen Rautatientorin kulmaan**. Tähän vanhojen puiden alle sopisi penkkien ohella mainiosti esimerkiksi uusi leikkipuisto, joita keskustan alueella on toistaiseksi vähän. Katuvihreää lisätään muuallekin rautatieaseman ympäristöön.

JALANKULKIJAT

Visio 2027:n muutokset: 2/2

Kaisaniemenkatu muuttuu joukkoliikennekaduksi, käytännössä vain raitiovaunujen käyttöön Rautatientorilta Vilhonkadun risteykseen saakka. Kaisaniemenkadun jalkakäytäviä levennetään sekä tehdään tilaa puille, istutuksille ja terassien laajentamiselle. Muutoksen mahdollistaa Rautatientorille kulkevien linja-autojen reitin muuttaminen kulkemaan Vilhonkadulta.

Kaivokadun lähiympäristöstä myös Yliopistonkatu muutetaan kokonaan kävelykaduksi, samoin Vuorikatu Kaisaniemenkadulta etelään sekä Fabianinkatu Espan ja Kirkkokadun välillä. Muutos laajentaa yhtenäistä kävelykeskusta-aluetta.

Bulevardin viihtyisyyttä parannetaan muuttamalla katu Erottajan ja Fredrikinkadun välillä joukkoliikennekaduksi, jolloin kävelylle ja pyöräilylle saadaan enemmän tilaa. Fredrikinkatu tulee muuttaa joukkoliikennekaduiksi viimeistään, kun Länsi-Helsingin raitiotieyhteys valmistuu (arvio 2030-2031).

Mannerheimintien jalkakäytäviä levennetään ydinkeskustassa muuttamalla tie 1+1 -kaistaiseksi Erottajan ja Pohjoisen Rautatienkadun välillä. Eduskuntatalolta pohjoiseen katu jatkuu entiseen tapaan 2+2 -kaistaisena. Näistä toinen kaista on nykyäänkin bussikaista, jonka pääasiallinen tarve alkaa vasta Pohjoisen Rautatienkadun risteyksestä.

JALANKULKIJAT

Lähtökohdaksi on otettava
katujen esteettömyys ja
viihtyisyys, jota luovat
esimerkiksi leveät jalkakäytävät,
puut ja istutukset, penkit,
taideteokset, vesiaiheet, leikin
ja tapahtumien paikat sekä
kivijalkaliikkeiden mahdollisuus
kurottautua katutilaan.

JALANKULKIJAT

Entä seuraavat askeleet?

JALANKULKIJAT

Toinen osa: visio 2035

JALANKULKIJAT

Vuonna 2035 pikaratikat tuovat
ihmisiä keskustaan
Laajasalosta, Viikistä,
Pakilasta ja Kannelmäestä.

JALANKULKIJAT

Ilmastonmuutokseen
sopeutuminen edellyttää
enemmän katupuita, vehreyttä
ja puistoja kaupunkiin. Puut
tarjoavat varjoa ja kasvillisuus
auttaa runsaiden sateiden
hulevesien hallinnassa.

JALANKULKIJAT

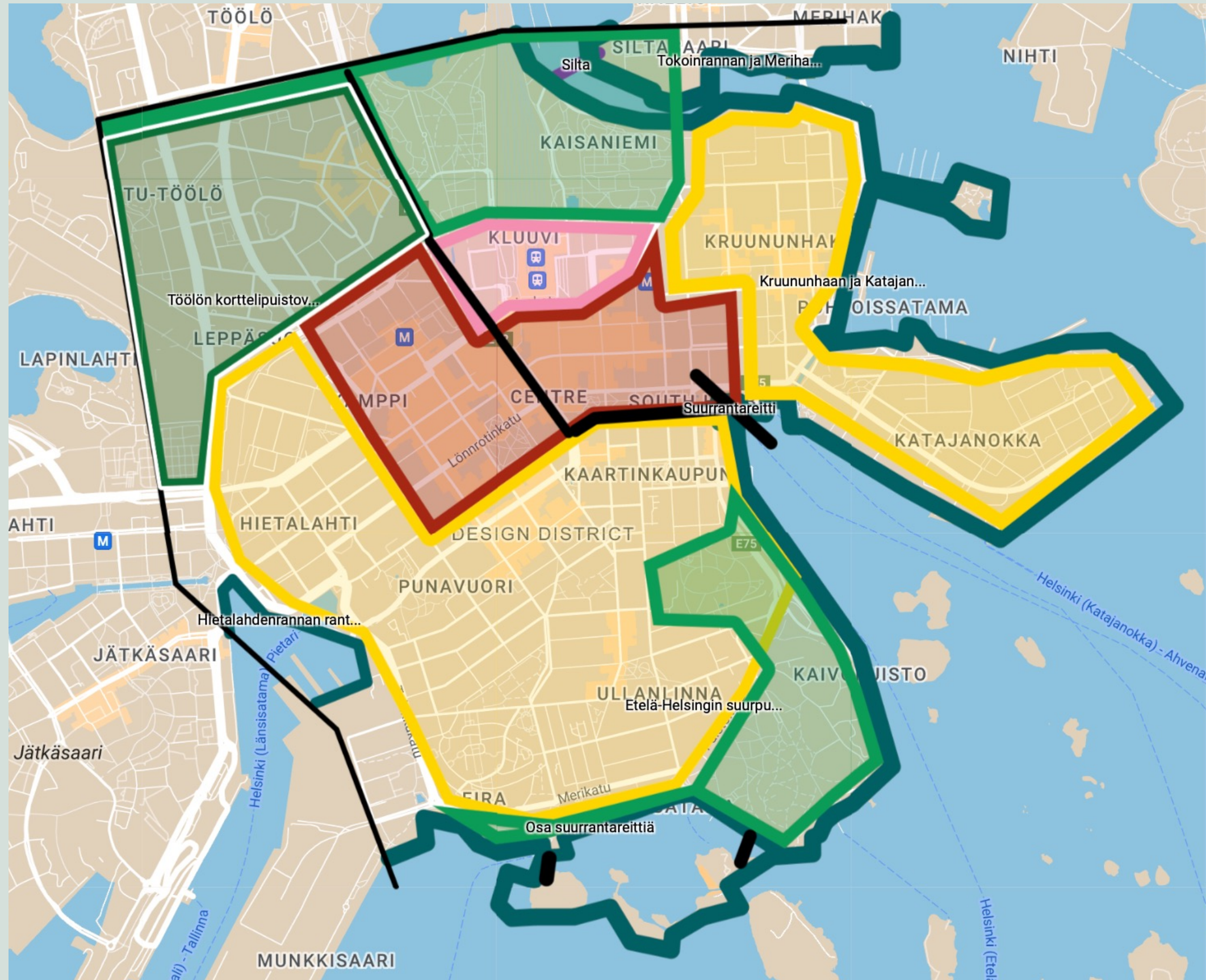

Laajempi ydinkävelykeskusta
muodostuu aiempien
kävelykatujen ympärille.

Lisäksi paikalliskatujen roolia
kasvatetaan viihtyisyyden ja
turvallisuuden parantamiseksi.

JALANKULKIJAT

Visio 2035

Tummanpunainen =
ydinkävelykeskusta

Vaaleanpunainen =
rautatieaseman ympäristö,
korkealaatuista
kävelyaluetta

Keltainen = paikalliskadut,
minimoidaan läpiajo

Vihreä (Etelä-Helsinki ja
Kaisaniemi) = suurpuisto

Tummanvihreä (Etu-Töölö)
= korttelipuistovyöhyke,
jossa vehreyttä lisätään

Harmaa = uusi rantareitti

Visio 2035 on suurten linjojen keskustelunavaus. Tällainen Helsingin keskusta on myös mahdollinen – eikä se olisi mitenkään ensimmäinen laatuaan verrattuna moneen muihin eurooppalaisiin pääkaupunkeihin.

JALANKULKIJAT

Kiitos!

www.jalankulkijat.fi

✉ jalankulkijat.helsinki@gmail.com

Instagram: @jalankulkijat

Mastodon: @HelsinginJalankulkijat

BlueSky: @HelsinginJalankulkijat

Facebook-ryhmä: Jalankulkijat (Helsinki)

JALANKULKIJAT